

BEZPEČNOSTNÍ STRATEGIE

KARLOVARSKÉHO KRAJE

2020 - 2024

Obsah

I. Úvod.....	3
II. Východiska bezpečnostní politiky.....	5
III. Bezpečnostní zájmy.....	9
IV. Bezpečnostní systém.....	11
V. Strategie prosazování bezpečnostních zájmů.....	13
VI. Závěr.....	15

I. ÚVOD

Karlovarský kraj, jako vyšší územní samosprávný celek, pečuje o komplexní rozvoj území kraje, především o růst jeho ekonomické konkurenceschopnosti, zajištění bezpečnosti a atraktivity kraje pro jeho obyvatele. Oblast bezpečnosti a bezpečnostní problematika je proto nedílnou součástí strategií, plánů rozvoje a dalších aktivit kraje.

Základním výchozím dokumentem bezpečnostní politiky Karlovarského kraje je „**Bezpečnostní strategie Karlovarského kraje**“, která ve svých oblastech navazuje na oblasti definované „Bezpečnostní strategií ČR“.

Úkolem orgánů samosprávy na krajské a obecní úrovni, v příslušném rozsahu, je podílet se na zajišťování bezpečnosti občanů. Bezpečnost na území Karlovarského kraje je založena na principu zajištění bezpečnosti jednotlivce, ochrany jeho života, zdraví a majetku, institucí veřejné správy včetně jejich funkčnosti a zachování životního prostředí a ochrany kulturního dědictví.

Orgány kraje, jako institucionální součásti bezpečnostního systému, plní úlohy dané jednak svým právně stanoveným podílem (přenesená působnost) a zároveň, na základě svých specifických podmínek, analyzují bezpečnostní problematiku svého regionu, vytvářejí příslušné koncepce a strategie, které implementují jak do strategického, tak do běžného řízení kraje (samostatná působnost), a to zejména v souladu s Bezpečnostní strategií ČR.

Odpovědnost za aktualizaci a zpracování bezpečnostní strategie kraje mají orgány kraje. Tyto orgány jsou zodpovědné za vývoj v kraji, za použití nástrojů pro nasměrování vývoje a nástrojů k minimalizaci rizik dopadajících na osoby, ať už obyvatele kraje nebo návštěvníky kraje.

Bezpečnostní strategie vychází z již zpracovaných koncepčních a rozvojových dokumentů kraje.

Bezpečnostní strategie je dále rozpracována do podrobnějších a již zcela konkretizujících dokumentů pro jednotlivé oblasti spadající do systému řízení bezpečnosti na území Karlovarského kraje, zejména do Krizového plánu Karlovarského kraje, Havarijního plánu Karlovarského kraje, Bezpečnostní politiky Krajského úřadu Karlovarského kraje, Koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje a Krajské protidrogové koncepce Karlovarského kraje. Dále jsou oblasti vztahující se k bezpečnosti zahrnuty ve všech koncepčních dokumentech Karlovarského kraje zpracovaných pro jednotlivé oblasti – školství, kultura, doprava, zdravotnictví atd.

Karlovarský kraj – obecné informace

Karlovarský kraj se nachází na západě území České republiky a vznikl rozdělením kraje Západočeského na Plzeňský a Karlovarský. Na severu a západě uzavírá území republiky státní hranicí s Německem, na východě s Ústeckým krajem a na jihu s krajem Plzeňským. Jeho rozloha je 3 314 km², což činí 4,25 % rozlohy celé České republiky. Počet obyvatel Karlovarského kraje je 294 900 obyvatel, přičemž nejpočetněji jsou zastoupená města Karlovy Vary, Cheb, Sokolov a Ostrov. Obcí s rozšířenou působností je v kraji celkem 7. Sídlo Krajského úřadu Karlovarského kraje se nachází ve Statutárním městě Karlovy Vary.

Karlovarský kraj je spojován zejména s lázeňstvím, oblastí průmyslu a těžby, a též s velkou fluktuací osob z celé České republiky a cizinců různých národností. Tato skutečnost je jedním z faktorů posouzení bezpečnostních hrozeb a rizik.

Obrázek č. 1 (Mapa obcí s rozšířenou působností Karlovarského kraje)

II. VÝCHODISKA BEZPEČNOSTNÍ POLITIKY

Na základě vývoje bezpečnostního prostředí lze identifikovat specifické hrozby a rizika pro bezpečnost Karlovarského kraje. S ohledem na polohu Karlovarského kraje v územním uspořádání ČR mohou být pro Karlovarský kraj relevantní i ty bezpečnostní hrozby a rizika, které ohrožují okolní regiony, ale nemají přímý dopad na bezpečnost Karlovarského kraje. Všechny bezpečnostní hrozby musí být vnímány v kontextu Bezpečnostní strategie ČR.

Krizová připravenost, řešení mimořádných událostí a krizových situací

Extrémní projevy počasí, průmyslové havárie, nehody s hromadným poškozením osob a pohromy naturálního či antropogenního původu mohou mít kromě

ohrožení bezpečnosti životů a zdraví obyvatel, jejich majetku a životního prostředí dopad také na ekonomiku státu, zásobování surovinami, potravinami a pitnou vodou či poškození kritické infrastruktury. Šíření infekčních nemocí s pandemickým potenciálem zvyšuje zranitelnost populace a klade větší nároky na ochranu veřejného zdraví a zajištění poskytování zdravotní péče.

Identifikace nebezpečí (hrozeb) a analýza rizik (pravděpodobnost vzniku hrozby a její přijatelnost) v podmínkách kraje řeší Krizový plán Karlovarského kraje a Havarijní plán Karlovarského kraje. Tyto dokumenty mají strategický, koncepční i taktický charakter. U hrozeb s vyšší mírou rizika jsou zpracovány karty opatření, kde jsou rozpracovány nezbytné postupy a reakce na konkrétní typ mimořádné události či krizové situace. Analýza hrozeb a rizik je prováděna průběžně, nejméně jednou za 4 roky. Krizový plán Karlovarského kraje je projednáván na Bezpečnostní radě Karlovarského kraje.

Bezpečnost a prevence kriminality

Prevence kriminality zahrnuje komplex opatření sociální a situační prevence, včetně informování veřejnosti o možnostech ochrany před trestnou činností. Součástí prevence je i pomoc obětem trestných činů. Prevence kriminality úzce souvisí s prevencí dalších sociálně patologických jevů, z nichž k nejzávažnějším patří různé formy látkových i nelátkových závislostí.

Tato problematika je blíže rozpracována v Koncepti prevence kriminality Karlovarského kraje, jejíž součástí je i každoroční Analýza kriminality Karlovarského kraje, a Krajské protidrogové koncepci Karlovarského kraje. Tyto dokumenty projednávají orgány kraje.

Širší rozměr získává v současném bezpečnostním prostředí organizovaný zločin, který prostřednictvím obchodních i osobních vztahů narušuje celkovou bezpečnost státu. Narůstá schopnost kriminálních sítí narušovat instituce a hodnoty právního státu, dochází k prorůstání organizovaného zločinu do orgánů státní správy, a to s dopadem na bezpečnost občanů. Často se tak děje prostřednictvím korupce. Organizovaný zločin společně s korupčními praktikami může nabýt podoby lobbistických, vlivových, klientelistických nebo korupčních sítí a vést k podkopání samotných základů společnosti. Výsledkem může být ztráta důvěry občana v poctivost a nestrannost fungování veřejných institucí, pokřivení tržních vazeb, ekonomický úpadek a destabilizace státu. Nejasná hranice mezi politickou a kriminální motivací živenou korupcí navíc často vede k propojování struktur organizovaného zločinu s teroristickými sítěmi.

Primární odpovědnost za ochranu před kriminalitou a trestně právním postihem pachatelů trestné činnosti mají orgány činné v trestním řízení (Policie ČR, státní zastupitelství na všech úrovních a soudy).

Tato problematika je průběžně řešena vzájemnou spoluprací orgánů kraje, měst a obcí zejména s Policií ČR v rámci prevence kriminality na místní úrovni. Z důvodu posílení důvěry v orgány veřejné moci a předcházení korupčních jednání a klientelismu, mají jednotlivé orgány veřejné moci zpracovány etické kodexy úředníků.

Nedílnou součástí Bezpečnostní strategie kraje je též ochrana měkkých cílů, tedy ochrana míst s vysokou koncentrací osob a nízkou úrovní zabezpečení proti násilným útokům, která jsou pro tuto svou charakteristiku vybírána jako cíl takovýchto násilných útoků, typicky útoků teroristických.

Bezpečný kyberprostor

Rostoucí závislost na informačních a komunikačních technologiích zvyšuje zranitelnost orgánů veřejné moci vůči kybernetickým útokům. Tyto útoky mohou být použity k destabilizaci společnosti. Úniky strategicky důležitých informací, zásahy do informačních systémů veřejných institucí či strategických podniků a společností, které zajišťují základní funkce území, mohou ohrozit strategické zájmy Karlovarského kraje. Tato problematika je blíže rozpracována v Bezpečnostní politice Krajského úřadu Karlovarského kraje. Pro účely prevence a případné nezbytné reakce na kybernetické hrozby v rámci Krajského úřadu Karlovarského kraje je ustanovena funkce manažera kybernetické bezpečnosti úřadu.

V oblasti kybernetické kriminality je nezbytné se zaměřit na preventivní aktivity, cílené zejména na dětskou populaci a seniory. Oběťmi nástrah internetového prostředí bývají nejčastěji děti a senioři, zejména v oblasti kyberšikany, sextingu, kyberstalkingu, internetových podvodů, phishingu (podvodná technika využívající informační a komunikační technologie k získávání citlivých údajů) a rizik sociálních sítí. Karlovarský kraj bude realizovat a podporovat projekty, které jsou zaměřené na bezpečné chování v on-line prostředí. Karlovarský kraj zároveň bude nadále pokračovat ve spolupráci s nejvyšší autoritou v oblasti bezpečného kyberprostoru, a to Národním úřadem pro kybernetickou a informační bezpečnost, a dále Policií ČR, organizacemi a spolky, které se problematikou bezpečného kyberprostoru na území Karlovarského kraje zabývají.

Tato problematika je blíže rozpracována v Koncepti prevence kriminality Karlovarského kraje.

Ohrožení funkčnosti infrastruktury

Infrastruktura představuje klíčový systém prvků, jejichž narušení nebo nefunkčnost by měla závažný dopad na území kraje, zabezpečení základních životních potřeb obyvatelstva nebo ekonomiku kraje. S ohledem na vysoký stupeň vzájemného propojení jednotlivých odvětví je infrastruktura ohrožena komplexně, a to naturálními, antropogenními, technologickými a asymetrickými hrozbami. Funkčnost infrastruktury může být dále ohrožována hrozbami s kriminální podstatou (příkladem těchto ohrožení jsou manipulace s dodávkami strategických surovin, vstup cizího kapitálu s nejasným původem a nejasnými cíli do infrastruktury, sabotáže či hospodářská kriminalita). Jednotlivé prvky kritické infrastruktury jsou v Karlovarském kraji určeny podle průřezových a odvětvových kritérií a jsou součástí Krizového plánu Karlovarského kraje. Subjekty prvku kritické infrastruktury mají zpracovány Plány krizové připravenosti a podléhají kontrole v rámci orgánů ochrany obyvatelstva a krizového řízení.

III. BEZPEČNOSTNÍ ZÁJMY

Karlovarský kraj rozlišuje své bezpečnostní zájmy podle stupně důležitosti. Zájmy jsou rozděleny do tří kategorií: životní, strategické a další významné.

Životní zájmy

Životním zájmem Karlovarského kraje je zajištění a zachování všech náležitostí demokratického právního státu včetně záruky a ochrany základních lidských práv a svobod obyvatel. Ochrana životních zájmů občanů Karlovarského kraje je jeho

základní povinností. Pro jejich zajištění je Karlovarský kraj připraven využít všech legitimních přístupů a použít všechny dostupné zákonné prostředky běžné v ČR.

Strategické zájmy

Naplnování strategických zájmů slouží k ochraně životních zájmů. Zároveň slouží k zajištění společenského rozvoje a prosperity Karlovarského kraje.

Strategické zájmy Karlovarského kraje jsou zejména:

- bezpečnost a stabilita,
- podpora a rozvoj regionální spolupráce,
- podpora mezinárodní stability prostřednictvím spolupráce s partnerskými zeměmi (regiony),
- podpora při zajištění vnitřní bezpečnosti a ochrany obyvatelstva,
- prevence a eliminace bezpečnostních hrozeb ovlivňujících bezpečnost Karlovarského kraje.

Další významné zájmy

Účelem prosazování dalších významných zájmů je přispět k zajištění životních a strategických zájmů a zvyšovat odolnost společnosti vůči bezpečnostním hrozbám.

Mezi další významné zájmy patří:

- snižování kriminality,
- vytváření podmínek pro tolerantní občanskou společnost, potlačování extremismu a jeho příčin,

- zvyšování efektivity a profesionality veřejných institucí a v této souvislosti posilování spolupráce veřejné správy s občany a podnikajícími fyzickými a právníckými osobami,
- rozvoj občanských sdružení a nevládních organizací působících v oblasti bezpečnosti,
- posilování veřejné informovanosti a aktivního podílu občanů na zajištění bezpečnosti,
- rozvíjení technických a technologických schopností při zpracování a přenosu informací s důrazem na jejich ochranu a dostupnost, zejména pak s využitím obecně rozšířených standardů, ochrana životního prostředí, kulturního dědictví, ochrana majetku.

IV. BEZPEČNOSTNÍ SYSTÉM

Bezpečnostní systém je tvořen prvky disponujícími příslušnými kompetencemi stanovenými platnými zákony. Tyto prvky jsou centrálně řízeny a koordinovány, případně na jednotlivých úrovních působí i samostatně v rozsahu své působnosti.

Bezpečnostní systém musí adekvátně a operativně reagovat na vzniklou situaci a být schopny koncepčně a dlouhodobě reagovat na měnící se bezpečnostní prostředí. Připravenost jednotlivých prvků bezpečnostního systému se ověřuje především cvičeními. Jednotlivé prvky bezpečnostního systému vytvářejí hierarchickou strukturu, v níž jsou obecnými pravidly, zásadami a specifickými postupy vymezeny vzájemné funkční vztahy a působnosti při zajišťování bezpečnosti Karlovarského kraje na všech úrovních.

Bezpečnostní systém je tvořen příslušnými prvky výkonné moci, územní samosprávy, ale i právníckými a fyzickými osobami, které mají odpovědnost

za zajištění bezpečnosti Karlovarského kraje. Struktura bezpečnostního systému zahrnuje orgány samosprávy a jejich výkonné orgány a dále ozbrojené síly, ozbrojené bezpečnostní sbory, záchranné sbory, záchranné služby a havarijní služby.

Podstatnou součástí bezpečnostního systému jsou základní a ostatní složky integrovaného záchranného systému (IZS).

Základní složky IZS:

- Hasičský záchranný sbor České republiky.
- Jednotky požární ochrany zařazené do plošného pokrytí kraje.
- Poskytovatelé zdravotnické záchranné služby.
- Policie České republiky.

Ostatní složky IZS:

- Vyčleněné síly a prostředky ozbrojených sil.
- Obecní (městské) policie.
- Orgány ochrany veřejného zdraví.
- Havarijní, pohotovostní, odborné a jiné služby.
- Zařízení civilní ochrany.
- Neziskové organizace a sdružení občanů, která lze využít k záchranným a likvidačním pracím.

Karlovarský kraj koordinuje činnost a spolupráci základních a ostatních složek IZS. Zároveň Karlovarský kraj finančně podporuje zejména základní složky IZS, a to v zájmu bezpečnosti občanů a návštěvníků Karlovarského kraje a též v souladu s příslušnou legislativou (krizový zákon, zákon o IZS a o požární ochraně).

V. STRATEGIE PROSAZOVÁNÍ BEZPEČNOSTNÍCH ZÁJMŮ

1. Karlovarský kraj bude v rámci své působnosti a v souladu s legislativou ČR přispívat k rozvoji bezpečnostního systému na území Karlovarského kraje. Využije možnosti rozpočtu Karlovarského kraje ve prospěch podpory bezpečnostního systému se zaměřením na podporu složek IZS. Tato podpora bude v souladu s rozvojovým plánem IZS Karlovarského kraje, který zpracovává Hasičský záchranný sbor Karlovarského kraje na období 4 let a schvaluje Bezpečnostní rada Karlovarského kraje.
2. Karlovarský kraj v oblasti prevence kriminality přijímá v pravidelných intervalech Koncepti prevence kriminality Karlovarského kraje. Karlovarský kraj bude nadále podporovat oblast prevence kriminality v rámci svého rozpočtu.
3. Karlovarský kraj v oblasti protidrogové prevence přijímá v pravidelných intervalech koncepci, která je zaměřena na oblast protidrogové prevence. Karlovarský kraj bude dále podporovat oblast protidrogové prevence v rámci svého rozpočtu.
4. Karlovarský kraj v oblasti mezinárodní spolupráce bude nadále prohlubovat spolupráci mezi Karlovarským krajem a regiony Sasko a Oberfranken ve Spolkové republice Německo. V této oblasti se bude spolupráce zaměřovat na možné propojení jednotlivých záchranných složek bezpečnostního systému na obou stranách hranic a jejich lepší spolupráci při společných nasazeních a v rámci společných cvičení. Pro tuto oblast bude Karlovarský kraj využívat možnosti financování z dostupných fondů a dotací.

5. Karlovarský kraj v oblasti ochrany měkkých cílů bude realizovat vlastní projekty a podpoří krajské projekty v této oblasti.
6. Karlovarský kraj se v oblasti ochrany informací a bezpečnosti informačních technologií zaměří na ochranu informací v rámci své působnosti a na minimalizaci možných kybernetických útoků na informační technologie Karlovarského kraje – bezpečný kyberprostor.
7. Karlovarský kraj v oblasti ochrany majetku podpoří sjednocení postupů při ochraně majetku ve vlastnictví kraje a ochraně majetku občanů.
8. Karlovarský kraj v oblasti krizového a havarijního plánování ve spolupráci s Hasičským záchranným sborem Karlovarského kraje pravidelně aktualizuje Krizový plán Karlovarského kraje a Havarijní plán Karlovarského kraje, zejména v oblasti identifikace nebezpečí (hrozeb) a analýze rizik (pravděpodobnost vzniku hrozby a její přijatelnost).
9. Karlovarský kraj bude dále podporovat jak vzdělávání občanů v oblasti zajištění bezpečností, předcházení hrozeb, ale také v oblasti sebeochrany a vzájemné pomoci při mimořádných událostech, tak mezíresortní spolupráci složek IZS a spolupráci s občanskými sdruženími zabývajícími se vzděláváním v oblasti bezpečnosti.
10. Karlovarský kraj v případě výskytu a šíření infekčních onemocnění s pandemickým potenciálem na krajské úrovni přijme preventivní i represivní protiepidemická opatření (systém nezbytných opatření

v souvislosti s výskytem epidemie) a vytvoří podmínky pro poskytování zdravotní péče.

11. Karlovarský kraj bude dále věnovat pozornost strategickým zásobám podzemní vody pro zásobování obyvatelstva pitnou vodou a také potenciálním zdrojům povrchové vody.

VI. ZÁVĚR

Bezpečnostní strategie Karlovarského kraje je vrcholový dokument kraje v oblasti bezpečnosti. Tento dokument vychází ze všech zpracovaných dokumentů kraje, které se ve svém obsahu dotýkají oblasti bezpečnosti.

Seznam koncepčních dokumentů v oblasti bezpečnosti a krizového řízení Karlovarského kraje

Koncepce prevence kriminality Karlovarského kraje na léta 2018 – 2022

Krajská protidrogová koncepce Karlovarského kraje na léta 2020 – 2024

Krizový plán Karlovarského kraje

Havarijní plán Karlovarského kraje

Bezpečnostní politika Krajského úřadu Karlovarského kraje

Zpracoval:

Odbor bezpečnosti a krizového řízení
Krajského úřadu Karlovarského kraje

V Karlových Varech dne 1. září 2020